

1074 Va resista be pret a onep an dud mechant,
 Dere a glasqfe eun deiz da laquet ~~an~~ ~~brezel~~
 Da zonet da ziviza pobl. va'llant d'heir-izel.
 Gent c'hui, bremañ, regetomp digant zener
 Rouantelez an en dar victinove maktirus,
 Goudeomp digant doue eun greiz hor' etalon,
 En hor' bre' guer eun France, ar peoc'h, an union
A. Lédan.

GILIZ

Kar an horribl' Criz-rouan' eruet en c'edoni
 ar martiniq, dar giener, n' demensa dis
 Gienseur 1839, da 6 heur eus ar mintin.

Kar tan guer an Autrouc France.

Me ho supplis christenien, da destât da gl'et
 recita makturice bras pell ouzomp eruet,
 illes gent d'ont d'o explica, e ranfen, me grete,
 Dont eroc da lavarret eus gouz var ar m'ere
 Noun getha i' hui cheus cl'et euz eus martiniq.

Eur auzen ar gaeza demeris an demerig,
 Aca e deus chaezec teu en he brastanidien,
 Na pra ker an dou deri dou-ugant a gaver.

Dams chant pèver bloaz zo just ech apparition deus kreuz,
 Hac e talcher anezig de chiroc as i' bras deus.
 Arguet eo a gwerjyer hac cus a vonezian,
 Eus a rivionn naubus hac cus a draonionn.

An vro-ze a brodu e alza quer hac a gese,
 A lounaou hac a frouezion eouy, ha re hor chentia;
 Abes heb tra, herver e chlimat, zo gant doue placet.
 Ne zivou e get er vro-ze na guinnien nac hee.

Nom ted cōs a glèvas comz barsemper' gwechal
 Eus a zistrech quer Lisbon, capital Portugal,
 Behini voe confortet e bars en eun instant,
 E bars er bloz mit seizant ha peny hac auter cant.

Hac er bloaz er mit seizant tri ha pèver' arguet,
 Memes malsen' i' dou evel na voe bet gent.
 Quer' Messin, er Itali, vocantele; Naples,
 A voe ive zistrech ha arguet a oures.
 A babou ne voe clèvet, a d'ingere eves,

196

Comz demeus a Gren' d'ouar evet eus an drou-ze,
 abes deit da zelaou breman ar per ze deit,
 Naac e credan e vret couz ha mbin glacharet.

Jesus, salver adorabl, prosternet d'an daoulin,
 Ets imploran assistance ho Majeite Divin
 D'ellout dontia ziscleria d'an breudeur i matonet
 Ar malour an horrupta a neve choarset.

O enegen Martiniq! na te ze malour!
 Fremi a ran e sonjet en dia stal horour...
 An hirsou, an dres per, ar jid hac an arnach
 a cheus eta, ô brô paour! hiris euit perach!

An unnez e vis ejieuseur, de bemp heur ar nintin,
 an oll voa eus get tranquil hez sonjet ne per chagrin,
 abes gent ma souas choech heur, e vret oll difinet
 Gant straclou an horrupta a ouffet da glévet.

An tier a vrancelle evet bartimantcheu
 Pa ve fougasset ar mirdre nezz an tempeteou ;
 an oll dud bras ha biat, couly evet al laïned
 a zo gement d'peronnet, vrozout p'elch' mmet.
 D'aru voa ne grede brign neuz eus e goet.

Dann all a paille cruer, o élang kéchet unjeu.

Mes pa essent sortial, e cauent all verret;

Lo d'achepp die digorieu a surveillon fraillet.

Anfin, forcet da dechet, e saillent bars er rue;

Mes, ô Doue! ne velont endro de a bepp toe

Nemet ties o cessa gant autrous horreurle.

Ar spouren a ra dan ~~blawde~~ demeur o ze.

Demet eme o unan, savet var en deuman,

Petra' velont, na Doue!... digor' er an douan!...

Fraillet all endro dege, neus nemet abinoc.

Ne velont eus a bepp tu nemet en isfontou.

Eun hospital construit ar boe nebeut ceuzer,

Frêt da recev tie - chant den eus a de clau an guar,

A ze en em digoret, coet ractat neuz,

Bepp naeus chommet nepp men an eit var eguide.

Eus a dri cequent den clau a voca en hospital,

Daca - cequent ze bet tarjet qe cequent eus ractat.

Caer eus bet errato' chlang gant hant heppesperm,

Soi jellonet a veent all eus epig hac ergern.

Eun drouseus an horreurle a glé jot prest neuz;

19^b
 Ar bobl, e arguet a spouron, a rede, a griez,
 "Pelec'h e m'ân va zad praver? pelec'h m'ân va m'ân guêr?..
 "O va Doue possubl ve vent collet da jaoues!..."

An avelion direct a zo dihaademet,
 Ar menegion huella a zo oll brancellet;
 Ar m'ân a zo furoret, an horrol zo dre oll;
 Ar spouron a zalc'h pedden, ar vro ya d'enn goll..

Darn a chalve o breudeur, darn all o c'hoarezet,
 Re all voa o frijeou, re all o mignonet;
 M'amb' a griez: Na Doue! o va bugaligoù!
 Martez e zalc'h longet en foue, an abinnou!...

Ne vuffet get niveri an dud a zo lazet,
 Nac gennebet allwet g'out pedden y bet blesset;
 Ar guerrus a sors-royal ha la. Pilot ive
 a zo eazi distrujet dre ar c'hris-touar-ze.

Oh, c'hris-touar! pa z'oujer en deurt destruction,
 Neller get en em v'rot na v'rode peb carlon.
 Guelit penes an tiez a gwez a bep cost,
 Hac a ecrez d'indanne gement z'endro de!
 Ne veler s'ar ar ruyou nemet eor-fou mare,

199

O uemprou dibastellat ha stringet beo warredo;
 gregues, gwaaset, bugerle en eur stêr horrores,
 Oll er int lazet eno, an dud er gêr malkirrus!

Ar re a glarge tœhet, ze gergat de varret
 ebars foug an abimou an douar digoret:
 Ne co-buez int en lœret eno en eur instant,

O Doue! habircoas vaer en heveljst toumuret!

Pebes diguz, va Doue! pebes cataruete
 a laca ar c'hren-Douar er vro malkirrus-se!
 Ne zeus get da c'haerjpi; set eo mervet eno.
 Dre oll e mian ar spouron, dre oll mian ar maro!

O probt mervet malkirrus! impletit en Doue;
 an douar fraillet, dre oll n'ijffr dech, nemet eno be:
 oll drapejou ar maro a velân displeguet;
 c'hoas ha p'arvour a zoug de eo eue fin ar bed.

eur bobl imman, treantet gant glachon ha spouron,
 en eur stime varan daoulet da implorijardon
 digant hon Zalver Dizeñ, rak soujal deus ara
 bea louget en Douar, eo o heus dizeñ.
 Ar verdie p'arvour a rede da boget da man g'ar

200

Un oyeñ huc e bräed zo lazet a stambles.

Ar mab a glan, reiñ sicour de dad ojerancien,

a zo ojerent e c'razet eus nor an dachan.

O ubajete adorabl' ! m'ho pedda g'raent breac

Demous ar gristenien b'ac'er ev zo cheunnet en bue.

Ho p'raegle int i'ne, evelz ha ni, va Jesus!

Abigerisord evinte en o stat an h'ac'er.

Lavareus p'raegle b'ater, p'raegle de profundis

sit gement o deus souffret eus eus maro eris:

Grac de oll en general da vea recevet

Entre divraichen Doue, en p'ales an D'ceudet.

Mes breman eoret sonjal en dud zo ach' p'raegle

Demous a eus seurt caruach, g'raegle oll divraet.

Nor breuden' p'raegle int i'ne, e kristenien evelz ha ni;

rac-se g'raegle h'ac'er p'raegle evit o g'raegle.

Stat an re a zo bevet a zo beu a drue,

Nac vit asten o bue, gement zo a vane de.

Privet demous a euri, privet demous a vane,

Eruec eor sonjal eme; oll int d'ger perot.

Daru ane a zo privet a dadora vane,

Nam a gicrent, in p'lonet, en o bugalique,
 Ma gement jo neestes d'ist den evit beun
 à jo eno distruyt, s'è desu l'omàn n'èca.

D'omuy ni ca-la, christenien, ni alao p'rotèpt
 De au' ch'raç b'raç a juu, est h'or' b'raç beniguet,
 D'ou' en h'ar'la i'x z'icous' h'or' b'raç d'ee' m'et'eu'ies:
 Ze co'ar' g'icella moyan da bl'ijout da z'ener.

E be'rs en oll' il'rou a f'ranç, e z'ec' l'ennet
 Aus abers un orgibien eund'ail' b'raç m'aur'bet
 Har' s'ujat au' ch'raç-Douar, evit redi' p'eb den
 Da z'ont da r'è e f'ranç, herverm'è e noyè.

Non autrou'kopise a be' e l'iper,
 Dont buan da z'ou'la'ji andud' z'er v'iger,
 Non' p'ast'at'et o d'ev'ent a galou' u'ad' g'et'et
 Evit s'icou' v'ict'ime a' m'ale'ca' è'c'et.

An' v'rolouet, a' ou'z'oi, jo be' p'et' f'ener'us,
 Pa z'ec' cet' d'ont da z'icous' d'è oll' l'ud' m'ale'ie'us;
 v'ra' se c'èl'ellen' evit ~~u'ad' g'et'et~~ a'nc'et
 E'nc' a' l'è'z'ou' z'ou' g'en' ca'è' h'ac' a' g'en' b'raç'et.

G'ra'ce' d'è, ma'nez' ca'ce' p'riv'et'us a' b'ou'eu'

30^a Da ma c'hoat d'ant da zicour ar ~~Milicour~~
 Ne deus gen nouet mont da garet a fessont,
 a uerrogent ja vras a'offiant, a'giletont.
 N'en deus get d'oumao g'oc' vras a'gletigent ~~net~~ pedden;
 Elloc' r'er contribui, mes herves ar veger:
 liardie an erouee a zo douc, da zesus,
 v'roet evel saulaji christerien ma'c'ic'us.

Etouez v'roubi' bras a vercou deues a laquentes,
 ne c'itimp uemet ~~he'ri~~ Hospital Montroulez,
 P'ini a ellomp credi a vo certen ma'c'ic'us
 Gant gement a v'ra' p'uzont eun hevels mad-g'ret.

Pa deus i' sup'rieuz da ~~he'i~~ inuandegues
 D'an dud eus an hospital gant teneridigues
 Eus an espejou horrubl g'ret gant ar Ch'rien Douar;
 An dud p'ac'us, c'os ha p'ac'us, a vo cele gant g'lad'ar.

G'ret o deus ar sacrific' eus ar'chant o butan,
~~un~~ p'ini neus brivint en pad'ouent a z'ran,
 Eit savont ar bouent, herves o oll bouent,
 Da zicour ar veclimou deues ar Ch'rien Douar.

203

ien d'ue-~~l'ue~~ sae clouet an oll vuguligou,
 & saillat endro d'ue-~~l'ue~~ huc intollet d'ue-~~l'ue~~ :
 A cil, huc-~~l'ue~~ ni ho du p'p'lig huc-~~l'ue~~ avelant;
 & d'ue-~~l'ue~~ me zojou p' d'ue-~~l'ue~~ huc-~~l'ue~~ d'ue-~~l'ue~~ :
 Goude eue d'ue-~~l'ue~~ avel; pebas tranquile
 & zout peb d'ue-~~l'ue~~ p' d'ue-~~l'ue~~ avel eue !
 Doue, huc & d'ue-~~l'ue~~, en deuo d'ue-~~l'ue~~ bap'et
 d'ue-~~l'ue~~ peb d'ue-~~l'ue~~ avel g'et huc-~~l'ue~~ & d'ue-~~l'ue~~ : A. h'edou

Guerz

Comp'act war d'ue-~~l'ue~~ an d'ue-~~l'ue~~ inf'ant G'ant ha Matthias :
 d'ue-~~l'ue~~, an an d'ue-~~l'ue~~ a b'uar bloas v'ar-~~l'ue~~, ha
 equib eue a d'ue-~~l'ue~~ v'loas, p' d'ue-~~l'ue~~ avel
 da l'ara d'ue-~~l'ue~~, d'ue-~~l'ue~~ avel avel avel avel
 avel avel, an 12 eue a vis h'edou 1839.

Pa D'ue-~~l'ue~~, da d'ue-~~l'ue~~ avel,
 d'ue-~~l'ue~~ avel avel avel avel,
 H. G'ant h'edou

Pa' ton ar Plach Lib'et'ien
 & d'ue-~~l'ue~~ d'ue-~~l'ue~~, tostail, me h'edou,
 Da g'et' comp'act' an t'empl' avel.